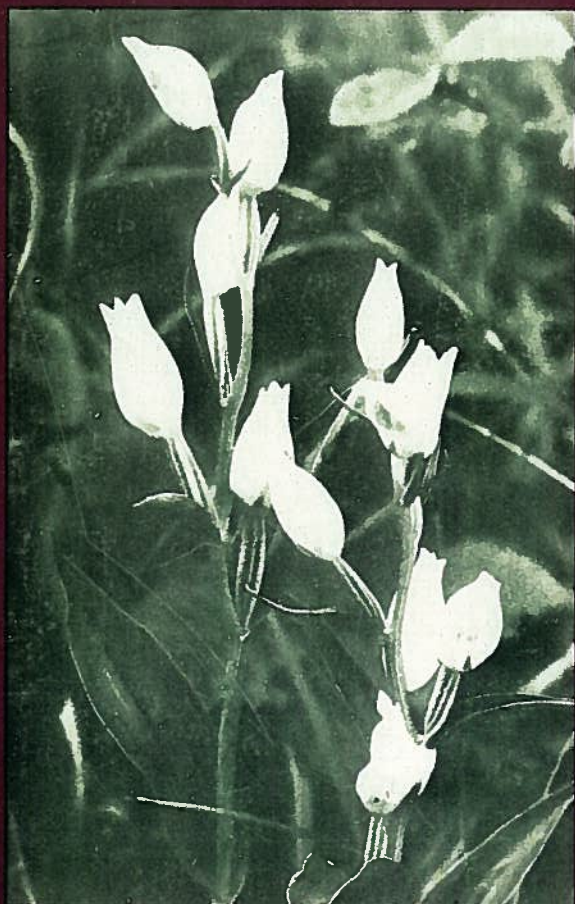

PALLE GRAVESEN

foreløbig

OVERSIGT
OVER
BOTANISKE LOKALITETER

3. LOLLAND, FALSTER,
MØN OG BORNHOLM

PALLE GRAVESEN

foreløbig **OVERSIGT OVER BOTANISKE LOKALITETER**

3. LOLLAND, FALSTER, MØN OG BORNHOLM

UDGIVET AF MILJØMINISTERIETS FREDNINGSSTYRELSE I SAMARBEJDE MED
DANSK BOTANISK FORENING

KØBENHAVN 1982

37/46 Horreby Lyng

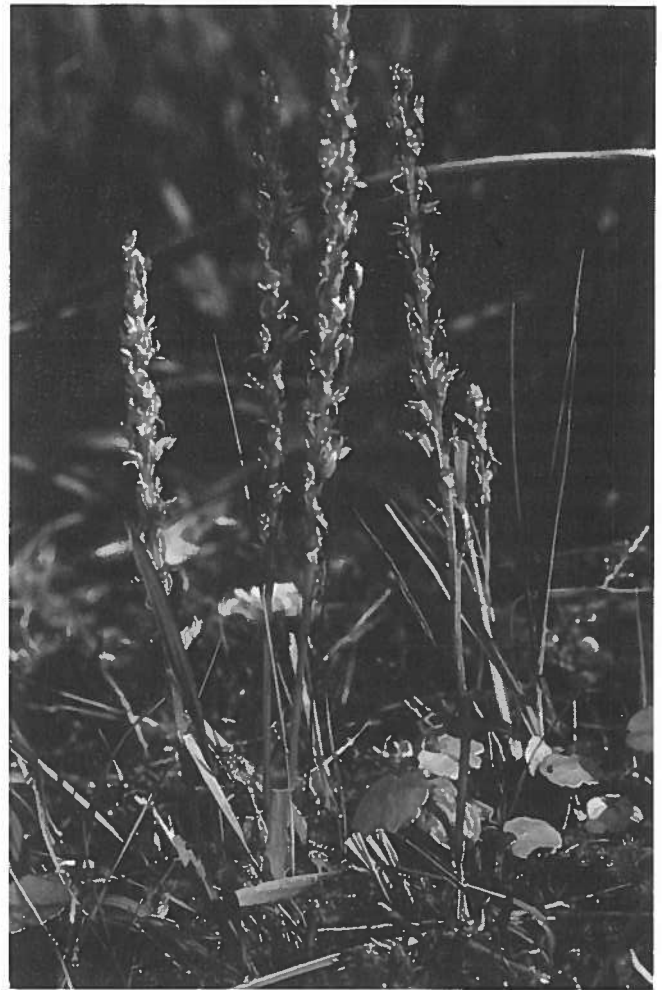
(incl. Lyngmose og Ærtesnare Skov)

Horreby Lyng er Lolland-Falsters største højmose med en diameter på over 1 km. Som resultat af omfattende tørvegravning og vandstandssænkning som følge af udgrøftning har mosen skiftet afgørende karakter i nyere tid. De tidligere højmoseflader er blevet væsentligt tørrere, hvorved hedelyng i en periode er kommet til at spille en stor rolle; rester af de tidligere mere udstrakte lyngmose-partier (med arter som rundbladet soldug, tue- og smalbladet kæruld, blåtop, tranebær, revling og smalbladet mangeløv) er nu for en stor del under tilgroning med dunbirk. Af andre arter i lyng- og højmose-partierne kan f.eks. nævnes den meget sjældne orkidé 'hjertelæbe', 'tue-kogleaks' (ssp. *caespitosus*), rosmarinlyng, 'blåbær', 'hvid næbrø' og det meget sjældne, forlængst forsvundne bladmos *Meesia longiseta*. (Angivelsen af den ligeledes meget sjældne art *M. trifaria* (= *M. triquetra*) hos S. M. Rasmussen 1958 p. 94 som værende fundet af Koch i Horreby Lyng er en citationsfejl, da H. P. G. Koch 1863 (1862) p. 25 utrykkelig skriver »*Meesia longiseta* Hedw.«).

Ved tørvegravningen er man mange steder ikke nået længere ned, end at gravenes bund og sider stadig udgøres af *Sphagnum*-tørve; i andre grave er man nået helt ned i de kalkrige lag af søkalk og gytje, som ligger under tørven (jvf. forholdene i Holmegårds Mose). Disse forhold har til følge, at tørvegravnenes vegetation veksler stærkt fra sted til sted, og der er udviklet et bredt spektrum af kærtyper spændende fra typiske fattigkær til rigkær og ekstremrigkær; i de sidstnævnte to kærtyper optræder arter som hvas avneknippe, sump-hullæbe, bredbladet kæruld, seline, gul frøstjerne og tvebo baldrian.

Af de mange arter, som optræder i de forskellige plantesamfund i tørvegravene kan i øvrigt under ét nævnes alm. og liden blærerod, langakset, blågrøn, håret, mellembrodt, alm., akselblomstret, forlænget, knippe-, toradet, hirse-, tråd-, loppe-, gul, næb- og blære-star, kær-fnokurt, hvid åkande (i den sjældne var. *occidentalis*), bredbladet og smalbladet dunhammer, krebseklo, kær-svovlrod, kongebregne, vandrøllike, kragefod, gul iris, eng-viol, blåtop, gærde-snerle, engkarse, lådden og kær-dueurt, kær- og dynd-padderok, smalbladet kæruld, alm. mjødukt, kær- og sump-snerre, vandrøllike, humle, vandnavle, alm. og pengebladet fredløs, kattehale, vand-mynte, bukkeblad, eng-forglemmigej, kær-svovlrod, eng-rapgræs (ssp. *subcoerulea*), græs- og svømmende vandaks, tormentil, alm. brunelle, tigger-ranunkel, vand-skræppe, øret, grå, krybende og bånd-pil, alm. skjolddrager, bredbladet mærke, bittersød natskygge, kløvkroner, kær-fladstjerne, djævelsbid, engkabbeleje, vand-peberrod, fladstræt siv, gul fladbælg, trævlekrone og kransnålalgen *Chara globularis*.

Bænkene mellem tørvegravene er for en stor del bevokset med tætte krat af pil, tørst og birk. I et vældmoseparti (antagelig i randen af mosen) voksede i forrige århundrede det meget sjældne bladmos 'Paludella squarrosa'; denne art er ellers praktisk taget ikke fundet i denne del af landet. Af Horreby

Hjertelæbe. Horreby Lyng. Henning Petersen fot. 1965.

Lyngs rige mosflora kan i øvrigt nævnes *Mylia anomala*, *Scapania paludicola*, *Chiloscyphus polyanthus*, *Odontoschisma sphagni*, flere *Sphagnum*-arter, *Drepanocladus fluitans*, 'D. uncinatus', 'Calliergon stramineum', *C. cordifolium*, *Hypnum jutlandicum*, *Fontinalis antipyretica*, *Leucobryum glaucum*, *Dicranella cerviculata*, *Campylopus pyriformis*, 'Splachnum ampullaceum', *Aulacomnium palustre*, *A. androgynum*, *Tetraphis pellucida*, *Polytrichum longisetum* og *P. affine* og *Orthodontium lineare*.

Af svampe er fundet slørhatten *Cortinarius speciosissimus*.

Det er for tiden ved at blive foretaget en floristisk undersøgelse og kortlægning af Horreby Lyngs forskellige plantesamfund.

Bevaring: Som højmose betragtet er Horreby Lyng næsten helt ødelagt, og adskillige af de tidligere fundne interessante arter er nu forsvundet. Høj- og lyngmose-partierne er dog stadig af botanisk interesse, og det samme gælder den varierede vegetation, som er opstået i de gamle tørvegrave. For at bevare resterne af høj- og lyng-mosepartierne er det nødvendigt at holde birkeopvæksten nede.

Oplysning om den kvantitative sammensætning af

den lille *Ærtesnare Skov* foreligger ikke, men skovens flora er nogenlunde velkendt.

Af vedplanter indgår navr, ahorn, spids-løn, hassel, alm. tjørn, ask, bøg, fugle-kirsebær, slåen, mirabel, hæg, stilk-eg, sildig hunde-rose, stikkelsbær, ribs, vrietorn og kvalkved.

Bundfloraen omfatter hvid og blå anemone, skovburre, vild kørvel, skvalderkål, skov-stilkaks, nældeklokke, skov-, akselblomstret, bleg og hirse-star, gederams, dunet steffensurt, kær-høgeskæg, kærtidsel, mose-bunke, alm. mangeløv, glat dueurt, skov-hullæbe, eng- og kæmpe-svingel, alm. mjørdurt, burre-snerre, skovmærke, feber-nellikrod, stinkende storkenæb, vedbend, humle, lådden perikum, spring-balsamin, ægbladet fliglæbe, enblomstret flitteraks, miliegræs, skovsyre, merian, salomons segl, fladkravet kodriver, rød hestehov, firblad, skov- og butbladet skræppe, hindbær, lav, bidende og nyrebladet ranunkel, skarpbladet fladstjerne, knoldet brunrod, skov-galtetand, bjerg-ærenpris, marts- og krat-viol og gærde-vikke.

Lokalitetskode, Horreby Lyng:

++ (til dels +++) V-S^v I ▽

(I: biotop (højmose- og ekstremrigskærssamfund), I-arterne kongebregne og gul star, → 20 arter).

Lokalitetskode, Ærtesnare Skov:

++ S (incl. S^v) II ▲.

Kilder: 68, 90, 119, 120, 134, 139, 167, 188, 250, 267, 388, 402, 424, 431, 459, 474, 537, 546, 578, 720, 723, 728.

37/47 Stangerup Skov

I Stangerup Skov er lund-fladstjerne og hulsvøb meget fremherskende. Fra skoven kendes i øvrigt den gamle lægeplante hasselurt^x (forvildet) og druemunke.

Nærmere oplysninger er ønskelige.

Lokalitetskode: + S III ○.

Kilder: 451, 459, 723, 724.

37/48 Korselitse Østerskov

(= Corselitse eller Corselitze Ø.)

NB. »Korselitse-skovene« omfatter foruden denne lokalitet også lok. 37/50 og 37/51, se disse.

Korselitse Østerskov er overvejende løvskov, idet bøg indtager ca. 46%, eg 20% og andet løvtræ 15% af skovens areal. Nål (rød-gran, sitka-gran og hvid-gran, ædelgran-arter, douglasgran, østrigsk fyr og skov-fyr, lærke-arter, kæmpe-thuja og ædelcypres) indtager 19%. Detaillerede oplysninger om Østerskovens bestand af træer og buske findes hos F. V. Larsen (1978, upubl.).

Dele af bøgeskovspartierne står på meget kalkrig bund. Mod Østersøen afgrænses skoven af op til 16 m høje morænelersbrinker og -klinger, og i randzonen oven for disse skrænter er skovbunden flere steder stærkt vindpåvirket, og der er hyppigt udviklet typiske morbundssamfund med dominans af bølget bunke.

Af Østerskovens rige flora kan nævnes avnbøg, stilk-, vinter- og rød eg, storbladet lind, navr, bævre-asp, grå poppel, kanadisk poppel, hestekastanie, ægte kastanie, skov-æble, slåen, mirabel, hæg, benved, tørst, vrietorn, kvalkved, dunet gedeblad, hassel, drue-hyld, kristtorn (utvivlsomt plantet), fugle-kirsebær, de meget sjældne orkidéer hvidgul skovlilje^x, °sværd-skovlilje^x og °storblomstret (= grønblomstret) hullæbe^x, dunet og tredelt egebregne, femradet ulvefod, °storblomstret kodriver og skovkarse.

I aske-elle-moser i skovens lavninger og på skovengen er noteret tvebo baldrian, gul frøstjerne, strudsvinge^x, fjerbregne, bredbladet mangeløv, vinge-pileurt, forlænget star, alm. fredløs, trævlekrone, hulkravet kodriver og hjertegræs.

Af floraen på kystskrænterne og stranden neden for disse kan nævnes havtorn, navr, rød og grå el, have-æble, snebær (forvildet ved *Lodshuse*), eng- og dunet havre, sribet kløver, bakke-jordbær, filtet hestehov, bakketidsel, °storblomstret kodriver, vild løg, sandkryb, fladstrået rapgræs, hjertegræs, mellembrudt star, mark-tusindgylden, stivhåret borst, vild hør, ru og foder-kulsukker, guldhavre og filtbladet kongelys.

Specielt knyttet til væld i skrænterne træffes hvid hestehov, vand-brunrod, lund-fredløs, lådden dueurt, følfod, gærde-snerle og kær-galtetand.

Korselitse Østerskovs mosflora tæller arter som *Pellia fabbroniana*, *Isopaches bicrenatus*, *Plagiochi-*

Engkabbeleje i skovmose ved Hestehoved Fyr, Østfalster.

Hans Anker Nielsen fot.

